

oulun yliopiston

Vesa Kautto ja Virpi Tervo

KIRJALLISUUS
YLIOPISTO-OPISKELUSSA
Kyselytutkimus Oulun
yliopistossa keväällä 1999

Literature in university studies
Survey in the University of
Oulu in spring 1999

PUBLICATIONS OF OULU UNIVERSITY LIBRARY

JASTON KIRJASTON
julkaisuja

2000

46

OULUN YLIOPISTON KIRJASTON JULKAISUJA

PUBLICATIONS OF OULU UNIVERSITY LIBRARY

46

Vesa Kautto ja Virpi Tervo

**KIRJALLISUUS
YLIOPISTO-OPISKELUSSA**

Kyselytutkimus Oulun yliopistossa
keväällä 1999

Literature in university studies

Survey in the University of Oulu in spring 1999

Oulu 2000

Oulun yliopiston julkaisuja

Toimittaja/Editor Irene Kujala

Oulun yliopiston kirjasto
PL 7500
90014 Oulun yliopisto

Oulu University Library
POB 7500
FIN-90014 University of Oulu
Finland

ISBN 951-42-5444-9
ISSN 0357-1440

ALSO AVAILABLE IN ELECTRONIC FORM
URL: <http://herkules oulu.fi/isbn9514254457/>

OULUN YLIOPISTOPAINO
Oulu 2000

KIRJALLISUUS YLIOPISTO-OPISKELUSSA: KYSELYTUTKIMUS OULUN YLIOPISTOSSA KEVÄÄLLÄ 1999

LITERATURE IN UNIVERSITY STUDIES: SURVEY IN THE UNIVERSITY OF OULU IN SPRING 1999

Vesa Kautto & Virpi Tervo. - Oulu: Oulun yliopisto, 2000. - 38 s. (Oulun yliopiston kirjaston julkaisuja 46)

Tiivistelmä

Oulun yliopiston kirjasto selvitti keväällä 1999 lomakekyselynä (N = 731) kirjallisuuden, erityisesti kurssikirjojen, sekä muiden opiskelu- ja opetusmuotojen roolia yliopisto-opiskelussa. Kysely järjestettiin 13:ssa tentissä humanistisessa, kasvatustieteiden, luonnontieteellisessä ja teknillisessä tiedekunnassa.

Kirjojen merkitys osoittautui yliopisto-opiskelussa suureksi: 78 % opiskelijoista piti kirjallisuutta erittäin tärkeänä tai tärkeänä opinnoissaan. Kirjallisuuden merkitys lisääntyy opiskelun edetessä. Luentoja piti tärkeinä tai erittäin tärkeinä 66 % opiskelijoista ja luentorunkoja 77 %. Opiskelijat kokivat kurssikirjallisuuden määrän kirjastossa riittämättömäksi: neljäsosa vastanneista oli kohdannut ongelmia hankkiessaan tenttikirjaa suorittamaansa tenttiin.

65 % vastanneista oli käyttänyt opiskelussaan verkkoaineistoja, mutta käyttö on luonteeltaan painettua kirjallisuutta täydentävää.

Abstract

In spring 1999 Oulu University Library conducted a survey (N = 731) on the role of literature, specifically textbooks, and other forms of studying and teaching in university studies. The survey was carried out at 13 examinations in the faculties of Humanities, Education, Science and Technology.

The survey shows that books play a very important role in university studies: 78 per cent of the students considered literature either important or very important for their studies. The importance of literature increases as studies progress. Lectures were felt to be important by 66 per cent and lecture outlines by 77 per cent of the students. The students felt that there are not enough textbooks in the library: 25 per cent of the respondents had encountered problems when looking for a textbook in order to prepare for an examination.

65 per cent of the respondents had used networked resources in their studies, but they are used to complement printed materials, not replace them.

Sisältö

Tiivistelmä	
Abstract	
1. Kyselyn taustaa	5
2. Näkemyksiä kirjallisuuden roolista yliopisto-opiskelussa	7
3. Tutkimuksen toteutus	10
4. Tutkimustulokset	12
4.1. Taustamuuttujat	12
4.2. Opiskelumuotojen ja -menetelmien merkitys suoritettujen tenttien kannalta	14
4.3. Opiskelumuotojen ja -menetelmien merkitys yleensä opinnoissa	18
4.4. Muun kirjallisuuden/tietoaineiston käyttö	22
4.5. Opiskelutapa	26
4.6. Tenttikirjan hankkiminen	29
4.7. Kurssikirjallisuuden laina-aika	31
4.8. Palaute Oulun yliopiston kirjaston toiminnasta	31
5. Pohdintaa	32
6. Lähteet	34

1. Kyselyn taustaa

Kirjallisuuden osuus ja merkitys yliopisto-opiskelussa on saanut yllättävän vähän huomiota kansallisessa ja kansainvälisessä korkeakoulupedagogisessa kirjallisuudessa. Tutkimus on lähinnä suuntautunut kirjallisuuden ymmärtämisen kehittymiseen (esim. Venkula 1988; Viitala 1991). Yliopisto-opetusta koskevassa keskustelussa aihe saatetaan lähes kokonaan sivuuttaa, esimerkkinä vaikkapa kirja *Yliopisto-opetus* (1995).

Kurssikirjallisuuden määrällistä osuutta ovat Suomessa selvittäneet opinto-oppaiden avulla Mirja Savolainen (1989) ja Kati Porra (1995). Savolainen totesi tutkintojen vaatiman työmäärän kasvaneen vuosina 1967–1987 suuresti mm. lisääntyneen kurssikirjallisuuden takia. Porra analysoi viittä Oulun yliopiston koulutusohjelmaa (logopedian, koulunopettajan, biokemian, lääketieteen ja konetekniikan koulutusohjelmat) ja erityisesti kurssikirjallisuuden osuutta tutkintovaatimuksissa vuosien 1991–93 oppaiden valossa. Tentittävää kirjallisuutta esiintyi 72 prosentissa jaksoja. Tentittävän kirjallisuuden sivumäärä vaihteli runsaasta 12 500 sivusta (biokemia) 38 700 sivuun (konetekniikka). Mikä oli tentittävän kirjallisuuden todellinen sivumäärä on Porran tutkimuksen perusteella vaikea sanoa. Näin sen takia, että esimerkiksi konetekniikassa oli kurssikirjallisuudeksi merkitty teokset, joihin luennot perustuivat, ja teekkarien ei siis välttämättä ollut lainkaan luettava a.o. kirjoja. Tämän takia ei Porran arvio tentittävän kirjallisuuden laskennallisesta osuudesta (pienimmilläänkin vähintään 30 prosenttia tutkinnon työmäärästä) ole ainakaan kaikkien koulutusohjelmien osalta uskottava.

Toisaalta Porra totesi, että opinto-oppaisiin oli merkitty hyvin runsaasti kontaktiopetusta. Esimerkiksi lääketieteen koulutusohjelmassa sen osuus opintoviikosta (laskennallisesti kaikkiaan 40 tuntia) oli 19 tuntia ja kone-tekniikassa 20 tuntia. Paljonko luennoilla todellisuudessa istutaan, on sekin toinen asia.

Tässä raportissa selostettava tutkimus lähti liikkeelle marraskuussa 1998 Helsingin yliopiston opiskelijakirjaston (jatkossa opiskelijakirjaston) aloitteesta ja toteutettiin keskeisiltä osin samanlaisena Helsingin yliopistossa, Oulun yliopistossa ja Oulun seudun ammattikorkeakoulussa. Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa kirjallisuuden merkitystä yliopisto-opiskelussa opiskelijoiden näkökulmasta. Kysely kohdistui toisaalta tenttiin, jota vastaajat olivat suorittamassa, toisaalta kyseltiin kirjallisuuden ja eräiden muiden opiskelumuotojen roolia yleisesti ja asianomaisen kirjaston toimintaan liittyviä näkemyksiä. Oulun yliopiston opintotoimisto myönsi yliopistossa tehtävään selvitykseen 2 000 markan apurahan. Suurin osa selvityksestä on tehty kirjastossa virkatyönä.

2. Näkemyksiä kirjallisuuden roolista yliopisto-opiskelussa

Yliopisto-opiskelun tavoitteet voidaan listata esimerkiksi alla olevalla tavalla:

- 1) Asiatiedot: mitataan kokein, jotka vaativat muistitietoa yksityiskohdista tai yleisistä tosiasioista.
- 2) Ymmärtäminen: kyky esittää aikaisemmin omaksutuille tiedoille vaihtoehtoisia ilmaisuja ja tehdä päätelmiä.
- 3) Sovellus: kyky soveltaa yleisiä periaatteita ja abstrakteja käsitteitä uusiin tilanteisiin.
- 4) Analyysi: taito erottaa eri elementit, kuten faktat ja hypoteesit, sekä tarpeellinen ja tarpeeton aines.
- 5) Synteesi: vaatii pystymistä antaa olennaisista osatekijöistä lähtien kokonaiskuvaus tai toimintasuunnitelma.
- 6) Evaluointi: merkitsee, että pystytään ilmaisemaan joko arvostelmina tai ulkoisten kriteerien mukaisesti luotettavia arviointeja. (Dahllöf & Parknäs 1971, 28–29.)

Voidaan myös todeta Husénin tavoin (1971, 92–93), että yleistavoitteena on tieteellisen työskentelytavan oppiminen yhdellä tai useammalla tieteenalalla. Tiedon määrän kasvu aiheuttaa sen, että on yhä vaikeampaa luoda yleissilmäystä tavattomasti lisääntyneeseen ainekseen. Tämän takia on painotettava enemmän valmiuksia kuin yksityiskohtien hallintaan perustuvia tietoja.

Eri oppiaineissa tarvitaan ja käytetään erilaisia opetusmenetelmiä. Menetelmän valintaan vaikuttavat opetuksen tavoitteet, opetusajattelu, taloudelliset resurssit, oppiaineen luonne ja perinteet.

Jos kyseessä on tiedon siirto tai tietoaineksen sisällön kollektiivinen selittäminen, voidaan käyttää luentoja tai kurssikirjoja. Silloinkin voidaan tenttimuodoilla edistää joko pään pänttämistä tai syväoppimista. Jos tavoitellaan opiskelijain itsenäistä paneutumista asioihin ja näkemysten perustelemisen oppimista, menetelminä voivat olla esimerkiksi seminaarit, esseet, ryhmätyöt ja kahdenkeskiset keskustelut. Jos halutaan opettaa havainnointia ja mittausta, hyviä keinoja ovat kenttäretket, laboratorionko-keet ja klinikkakierrokset. Taitojen harjoittelussa työskentely kielilaboratoriossa, laskuharjoitukset tai tietokoneavusteinen opiskelu antaa mahdollisuuden todeta oma edistyminen ja toistaa vaikeita kohtia. (University teaching in transition 1968; Husén 1971, 95–96; Karjalainen & Kemppainen 1994; Kekäle 1994; Kuittinen 1994; Karjalainen & Kumpula 1994.)

Yliopistojen muuttuminen massaopetuslaitoksiksi on pakottanut käyttämään opetusmenetelmiä, jotka eivät ole pedagogisten tavoitteiden mukaisia. Poisin (1974) mielestä professorit ovat pakotettuja suuria ryhmiä opettaessaan käyttämään luentoja ja kurssikirjoja taatakseen, että kaikilla on tietyt perustiedot. Ei voida antaa yksilöllistä ja eriytynyttä opetusta, jossa kirjastonkäytöllä olisi tärkeä rooli, kun opetettavat ryhmät ovat laajoja.

Voidaan väittää, että kirjojen, kirjastojen (ja tietoverkkoaineistojen) ole-massaolon takia luennot eivät enää olisi välttämättömiä. Mutta luennoilla voi olla monenlaisia virikkeitä antavia ja tietoaineksen ymmärtämistä helpottavia funktioita. Toisinaan luennot ovat tarpeen siksi, että aiheesta ei ole kirjoja, toisinaan siksi, että kirjoja on liikaa. (Fitzgerald 1968; Laing 1968.)

Forster (1968) korostaa, että yliopisto-opettajan keskeinen funktio ei ole pitää luentoja tai ottaa vastaan tenttejä, vaan opettaa opiskelijoita hankkimaan itse tietoja. Opiskelijat voivat oppia parhaiten työskentelemään itsekseen kirjojen ja kirjaluetteloiden taitavalla käyttämisellä. Ohjeiden ja esimerkkien avulla on opiskelija saatava lukemaan laajasti, perusteellisesti ja kriittisesti. Forsterin mielestä parhaimmat luennot voivat olla kirjallisuuden läpikäymistä, jolloin opettaja selostaa kirjojen ja artikkeleiden sisältöä, miten jotain aihetta on niissä käsitelty, miten uutta tietoa on esitetty ja mitä ristiriitaisia näkemyksiä on keskustelussa tuotu esille. Opiskelijat olisi saatava lukemaan muutakin kuin ahtaasti oman alansa kirjallisuutta. Tärkeää olisi saada opiskelijat kosketuksiin kunkin alan klassikkojen oman tekstin, ei vain klassikkoja koskevien selostusten kanssa. Vieraskielisen kirjallisuuden lukemiseen olisi kannustettava. Opettajan olisi autettava lukemisen opetteluun ohjein ja kirjallisuuslistoja tekemällä. Olisi myös ylllytettävä ostamaan kirjoja omaksi.

Pienryhmäopetus (esim. seminaarit) tarjoavat mahdollisuuden opiskelijan ja opettajan välittömään kontaktiin ja vuorovaikutukseen. Myös opiskelijain keskinäinen kommunikointi on hedelmällistä. Seminaarityöskentelyssä voidaan harjoitella sekä kirjoittamista että tieteellistä keskustelua, kritiikkiä ja teorioiden muovaamista. Seminaarissa opettajan olisi pikemmin määriteltävä ongelmia kuin esitettävä ratkaisuja. Avustaminen sopivan kirjallisuuden löytämisessä on tärkeää. Kunnan kirjastopalvelut ovat seminaarin onnistumisen edellytys. (Kirk 1968; Ottaway 1968; Smith 1968.)

Ongelmakeskeiseen opiskeluun pienryhmätyöskentely liittyy kiinteästi. Ryhmän jäsenten etenkin kirjallisuudesta hankkimien tietojen perusteella keskustellaan ongelmien ratkaisusta. Opettaja toimii virikkeiden antajana ja neuvojana, ei suoranaisen informaation välittäjänä. (Mårtenson 1991, 8–13.)

Viime vuosina on opetuksen välineisiin on liitetty hyperteksti ja hypermedia, kumpikin tietokoneen käyttöön pohjaavia joustavia välineitä, joiden merkitys opetuksessa tulee epäilemättä muodostumaan suureksi. Tietoverkkojen kautta tapahtuva hypermediamuotoisten ja muiden oppimateriaalin käyttö, etäopetus ja keskustelu muuttaa eriaistaisen opiskelun luonnetta varsin suuresti.

3. Tutkimuksen toteutus

Tutkimus päätettiin toteuttaa tenttien yhteydessä lomakekyselynä. Lomakkeen pohjana oli opiskelijakirjaston laatima luonnos, joka oli otsikoitu "Kirja opiskeluprosessissa". Sitä muokattiin opiskelijakirjaston ja Oulun yliopiston kirjaston yhteistyönä. Opiskelijakirjasto sisällytti omaan lomakeeseensa muun muassa kirjastonkäytön opetukseen liittyviä kysymyksiä, joita Oulun yliopiston kirjasto ei ottanut mukaan.

Kysely järjestettiin 8.4.–21.5.1999 13:ssa eri tiedekunta-, laitosryhmä- ja osastotentissä. Oulun yliopiston eri tiedekunnilta tai asianomaisilta laitoksilta pyydettiin lupaa suorittaa kysely jakamalla lomakkeet tenttiin tuleville opiskelijoille tentin aikana vastattavaksi. Tähän suostuivat humanistinen tiedekunta sekä biokemian, fysiikan ja tietojenkäsittelyopin laitokset luonnontieteellisessä tiedekunnassa ynnä konetekniikan, prosessitekniikan, sähkötekniikan ja taloustieteiden osastot teknillisessä tiedekunnassa. Humanistisessa tiedekunnassa kyselyyn vastasi englanninkielen, historian, informaatiotutkimuksen, saksan, ranskan ja pohjoismaisten kielten, suomen, saamen ja logopedian sekä taideaineiden laitoksen opiskelijoita. Kasvatustieteiden tiedekunnassa sekä geologian, kemian ja maantieteen tentteissä lomake jaettiin tenteistä poistuville joko tentissä tai tenttisalin ulkopuolella. Lääketieteellisessä tiedekunnassa ei löytynyt sopivia tenttejä, joissa olisi ollut läsnä lääketieteen eri osa-alueiden suorittajia. Tuloksissa mukana olevat lääketieteen opiskelijat olivat tenttimässä muiden tiedekuntien aineita.

Helsingin yliopistossa kysely kohdistui humanistisen, kasvatustieteellisen, matemaattis-luonnontieteellisen, oikeustieteellisen, teologisen ja valtiotieteellisen tiedekunnan opiskelijoihin. Samoja tiedekuntia kuin Oulussa oli siten vain kaksi (humanistinen ja luonnontieteellinen).

Kyselylomakkeet jaettiin tenteissä, joissa tentittiin ensisijaisesti kirjallisuutta sisältäviä opintojaksoja. Vastanneiden joukossa oli myös luentoja tenttiviä ja kypsyysnäytteiden kirjoittajia, joiden vastaukset jätettiin huomiotta. Vastanneiden kesken arvottiin neljä 200 markan arvoista kirjakaupan lahjakorttia.

Kyselylomakkeita palautettiin 955 kappaletta, joista 731 eli noin 77 % hyväksyttiin mukaan tutkimukseen. Vastaajista 722 ilmoitti tiedekuntansa. Vastaajat jakautuivat seuraavasti:

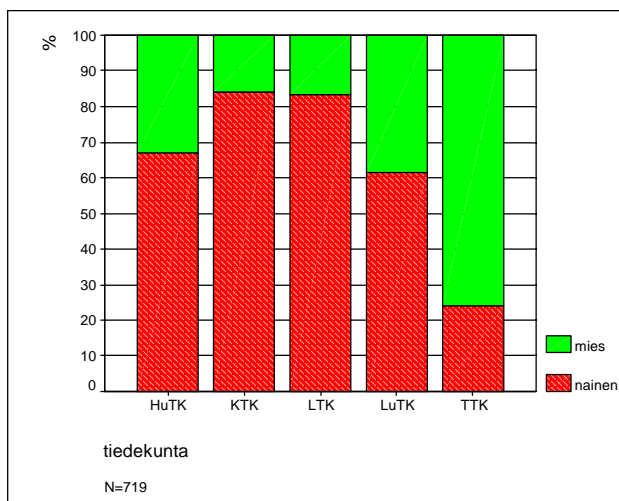
Tiedekunta	Vastaajia	Prosenttia vastaajista	Prosenttia tdk:n perustutkinnon opiskelijoista (1998)
HuTK	164	22,4	8,2
KTK	25	3,4	1,3
LuTK	151	20,7	4,7
LTK	6	0,8	0,4
TTK	376	51,4	8,2
Ei ilmoitusta tdk:sta	9	1,2	
Yhteensä	731	100	

Kasvatustieteiden opiskelijoiden harmittavan vähäinen määrä johtuu siitä, että tenttialissa oli kaksi poistumisovea ja tähän ei ollut osattu varautua, joten paikalla oli vain yksi lomakkeiden jakaja. Tulosten kirjallisessa esittelyssä KTK:n ja LTK:n opiskelijat vähyytensä vuoksi sivuutetaan, vaikka he kuvioissa näkyvätkin.

Vastaukset käsiteltiin SPSS-tilasto-ohjelmalla, mikä merkitsi tiettyjä rajoituksia kuvioiden muodostamisessa. Kaikkia kyselylomakkeen kysymyksiä ei ole analysoitu tässä raportissa, mutta esimerkiksi kirjaston toimintaa koskevat toivomukset ja huomautukset on toimitettu ryhmiteltyinä kirjaston käyttöön.

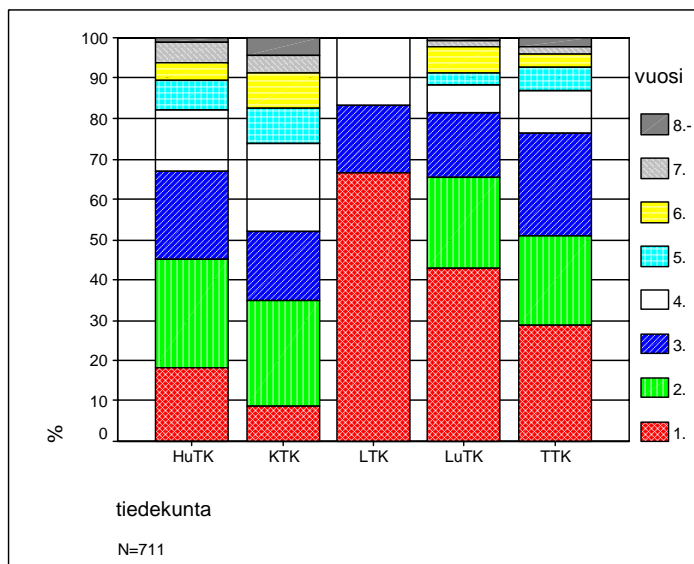
4. Tutkimustulokset

4.1. Taustamuuttajat

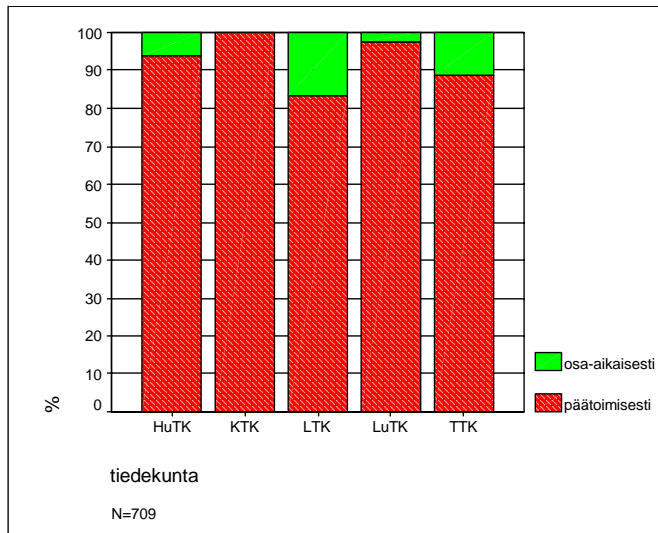
Kuvio 1. Vastaajien sukupuoli

Kyselyyn vastanneista 44 % oli naisia. Tutkittujen sukupuolijakauma vastaa suurin piirtein tiedekunnissa vallitsevaa tilannetta.

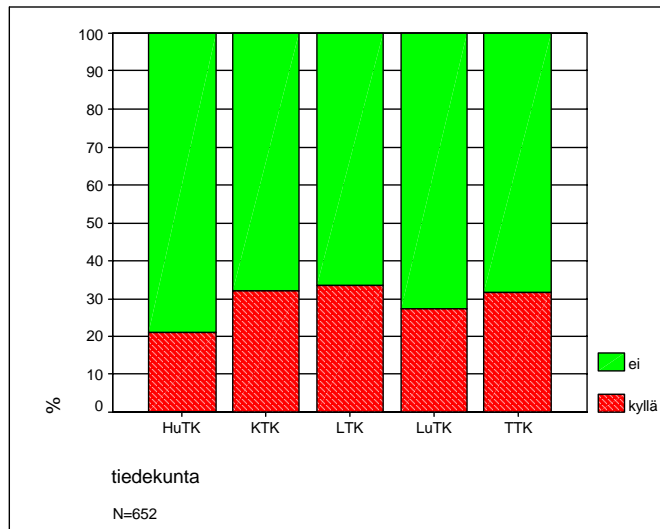
Kuvio 2. Opiskeluvuosi

Vastanneista puolet opiskeli ensimmäistä tai toista vuotta yliopistossa. 17 % oli iältään alle 21-vuotiaita ja 79 % 21–30-vuotiaita.

Kuvio 3. Opiskeletko päätoimisesti/osa-aikaisesti

90 % vastanneista opiskeli päätoimisesti.

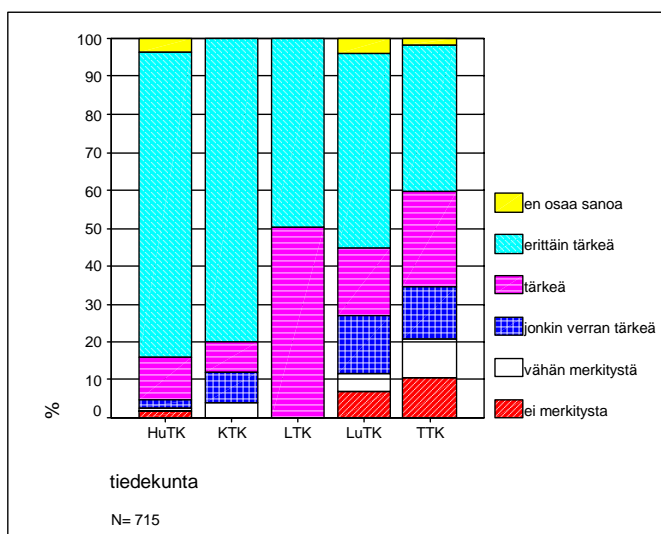

Kuvio 4. Oletko työssäkäyvä

Yli viidesosa kyselyyn vastanneista kävi opintojen ohella työssä. Työtä tehtiin keskimäärin 17 tuntia viikossa.

Puolet kyselyyn vastanneista oli tentittävän aineen pääaineopiskelijoita. Humanistisessa tiedekunnassa kolme neljästä suoritti sivuainetenttiä. Teknillisessä ja osin luonnontieteellisessäkin tiedekunnassa valinnaisten opintojen mahdollisuus on huomattavasti pienempi kuin humanistisessa tiedekunnassa.

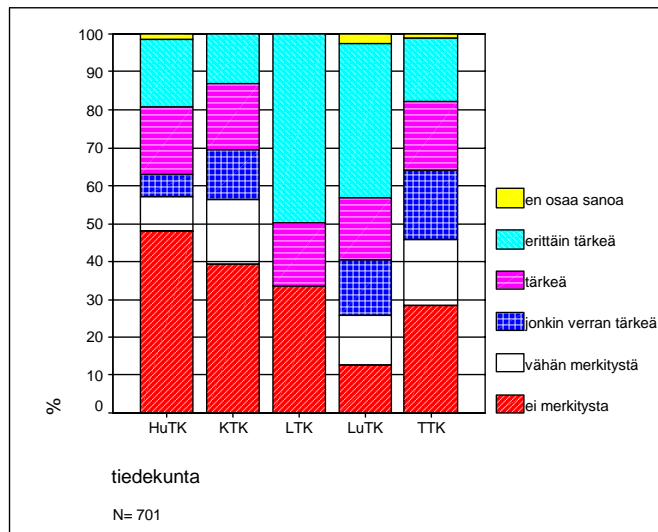
4.2. Opiskelumuotojen ja -menetelmien merkitys suoritettun tentin kannalta

Kuvio 5. Kuinka tärkeä merkitys kirjoilla on tässä opintosuorituksessa

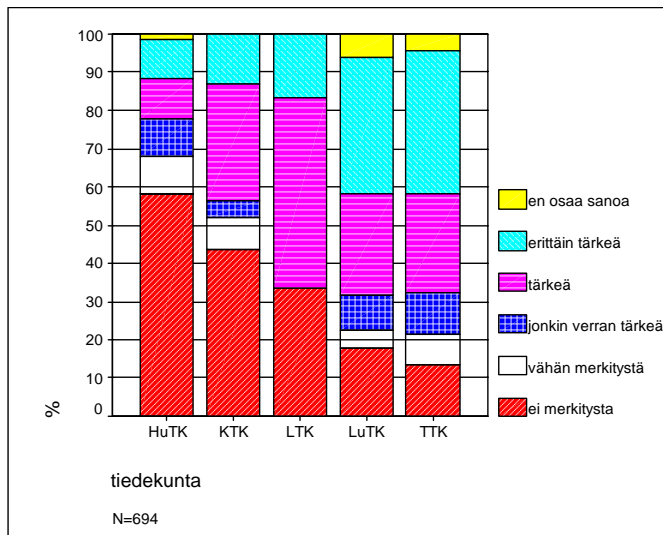
Puolet kyselyyn vastanneista piti kirjoja erittäin tärkeinä suorittamansa tentin kannalta. HuTK:n tenteissä olleille kirjat olivat kyseisen tentin kannalta keskeisiä: 81 % vastasi kirjoilla olevan erittäin tärkeä merkitys ja 11 prosentille tärkeä. LuTK:n opiskelijoista 52 % ilmoitti kirjat erittäin tärkeiksi ja TTK:n opiskelijoista 38 %.

Helsingin yliopistossa kirjat olivat (erittäin) tärkeitä yli 80 prosentille humanisteista ja noin puolelle luonnontieteilijöistä, siis suunnilleen samat luvut kuin Oulussa.

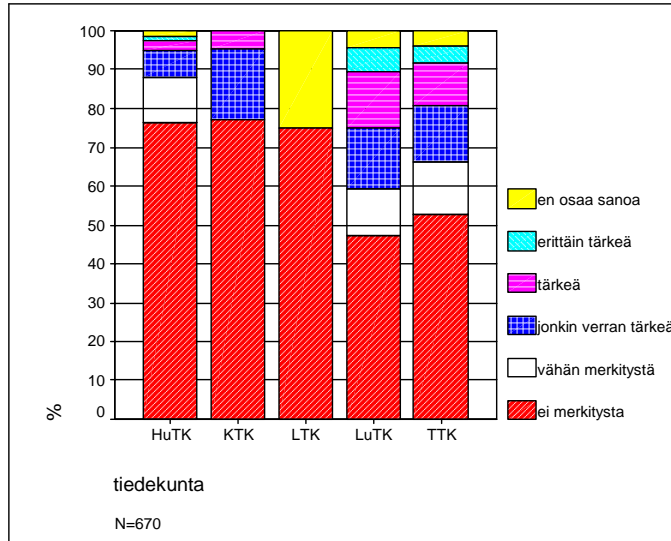
Kuvio 6. Kuinka tärkeä merkitys luennoilla on tässä opintosuorituksessa

Viidesosalle kyselyyn vastanneista luennot olivat kyseisen tentin kannalta erittäin tärkeitä. Luennoilla oli eniten merkitystä LuTK:n opiskelijoille, joista 41 prosentille ne olivat erittäin tärkeitä. Luennoilla ei ollut ao. tentissä merkitystä 48 %:lle HuTK:n, 13 %:lle LuTK:n ja 28 %:lle TTK:n opiskelijoista.

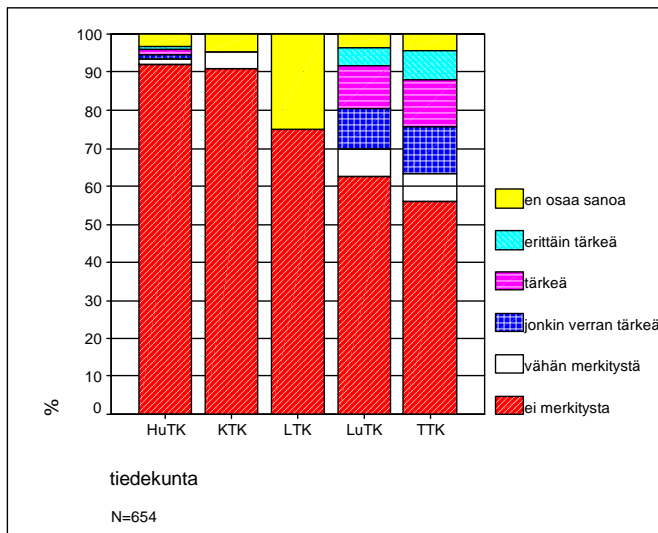
Kuvio 7. Kuinka tärkeä merkitys luentorungoilla/-monisteilla on tässä opintosuorituksessa

Luentorungoilla tai -monisteilla oli 29 prosentille vastaajista erittäin tärkeä merkitys ao. tentissä. Luentomonisteiden merkitys oli Helsingissä humanisteilla suunnilleen samanlainen kuin Oulussa, luonnontieteilijöillä vähäisempi.

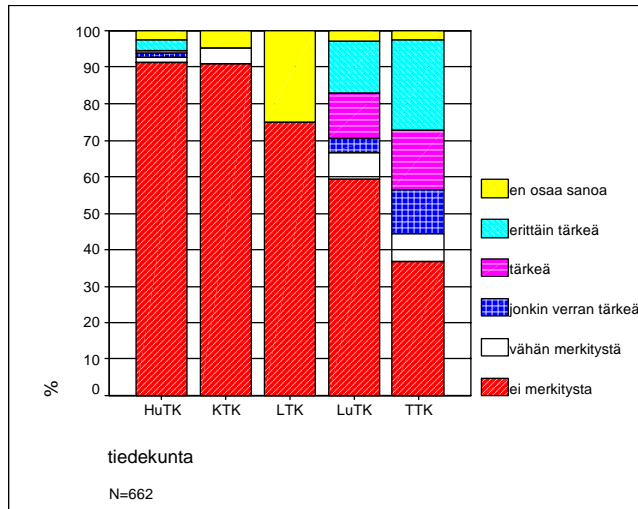
Kuvio 8. Kuinka tärkeä merkitys ryhmätöillä on tässä opintosuorituksessa

Ryhmätyöt olivat 4 prosentille erittäin tärkeitä ko. tentin kannalta.

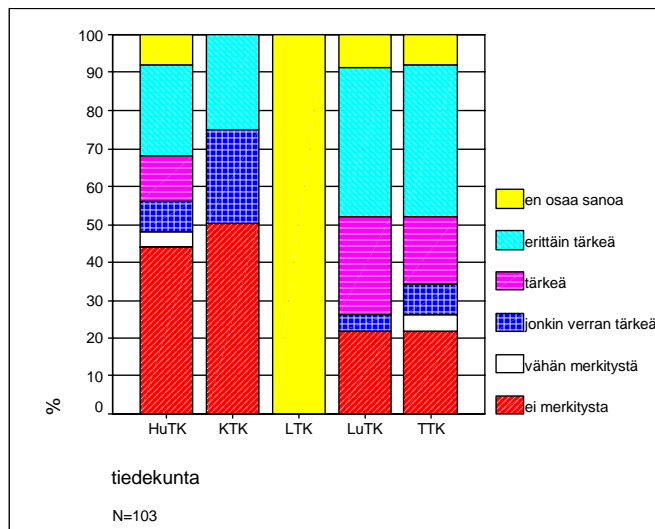
Kuvio 9. Kuinka tärkeä merkitys laboratoriotöillä on tässä opintosuorituksessa

Laboratoriotyöt olivat 5 prosentille vastaajista erittäin tärkeitä ao. tentissä.

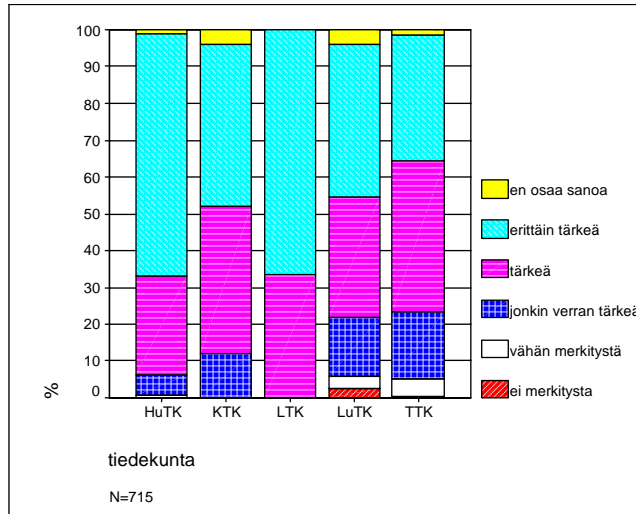
Kuvio 10. Kuinka tärkeä merkitys laskuharjoituksilla on tässä opintosuorituksessa

15 % vastanneista piti laskuharjoituksia erittäin tärkeinä ao. tentin kannalta. Tärkeimpiä ne olivat ymmärrettävästi teknillisen tiedekunnan opiskelijoille.

Kuvio 11. Kuinka tärkeä merkitys muilla oppimistavoilla on tässä opintosuorituksessa

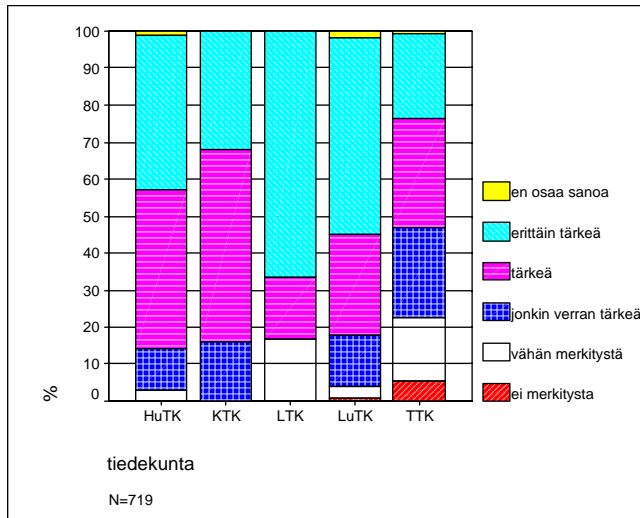
4.3. Opiskelumuotojen ja -menetelmien merkitys yleensä opinnoissa

Kuvio 12. Kuinka tärkeä merkitys kirjoilla on yleensä opinnoissasi

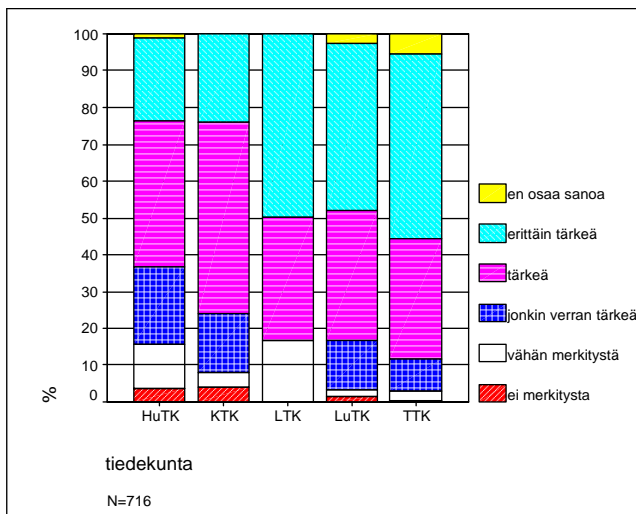
Kirjallisuudella on erittäin suuri merkitys opiskelijoille yleensä opinnoissa: 93 %:lle humanisteista, 74 %:lle luonnontieteilijöistä ja 75 %:lle TTK:n opiskelijoista kirjat olivat joko tärkeitä tai erittäin tärkeitä. Kirjojen merkitys lisääntyy jossain määrin opiskelun edetessä. Ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoista (N = 370) 75 prosentille kirjat olivat tärkeitä tai erittäin tärkeitä, varttuneemmista 83 prosentille. Merkillepantavaa on, että "vähän merkitystä" ja "ei merkitystä" -vastauksia ei ole juuri lainkaan.

Helsingissä kirjat olivat humanisteille suunnilleen yhtä tärkeitä kuin oululaisille humanisteille, helsinkiläisille luonnontieteilijöille useammin tärkeitä kuin oululaisille kollegoilleen.

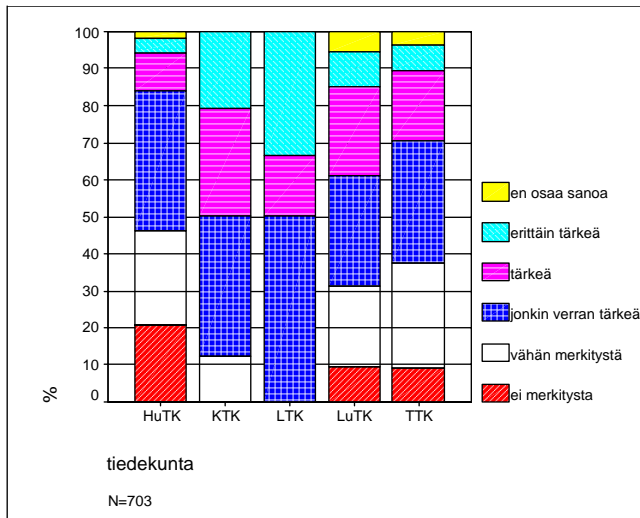
Kuvio 13. Kuinka tärkeä merkitys luennoilla on yleensä opinnoissasi

34 % vastanneista piti luentoja erittäin tärkeinä opinnoissaan. Voitaneen ajatella, että luennot ovat tärkeimpiä sellaisilla aloilla, joissa oppiaineen sisältö ei avaudu ilman laajaa selittämistä. Esimerkiksi fysiikka lienee tällainen aine.

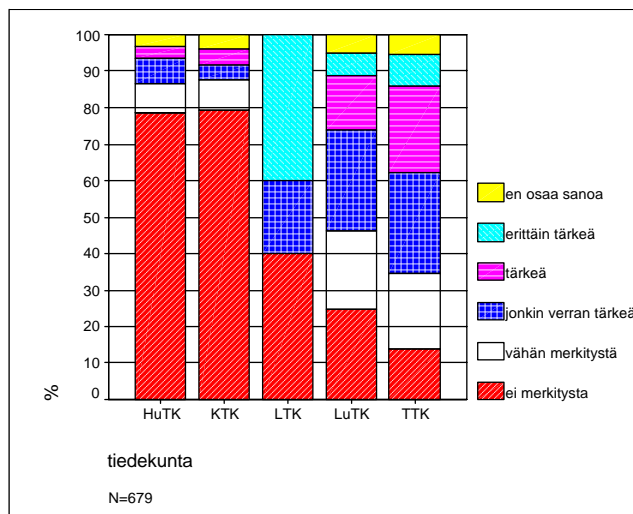
Kuvio 14. Kuinka tärkeä merkitys luentorungoilla/-monisteilla on yleensä opinnoissasi

42 % vastasi luentorunkojen/-monisteiden olevan erittäin tärkeitä yleensä opinnoissa.

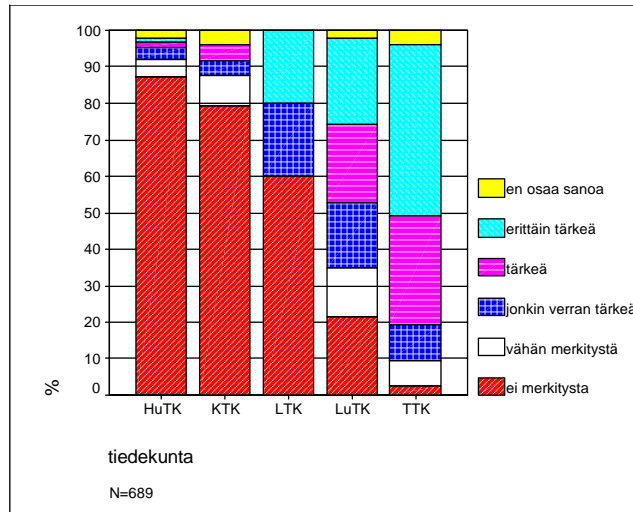
Kuvio 15. Kuinka tärkeä merkitys ryhmätöillä on yleensä opinnoissasi

Ryhmätööt ovat 7 prosentin mielestä erittäin tärkeitä.

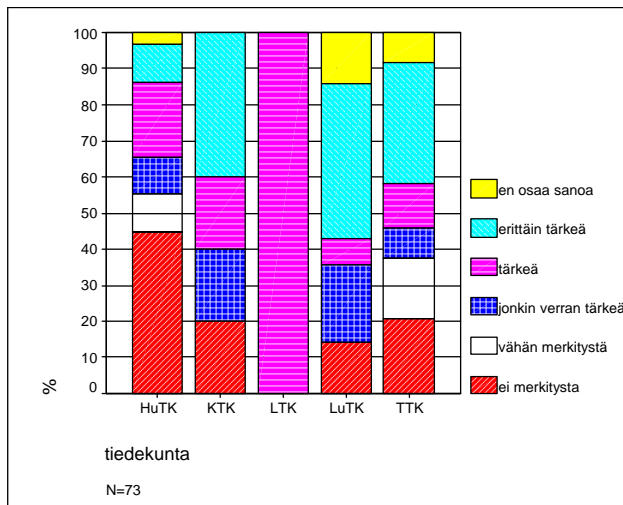
Kuvio 16. Kuinka tärkeä merkitys laboratoriotöillä on yleensä opinnoissasi

Laboratoriotyöt ovat 6 prosentille vastanneista erittäin tärkeitä. Humanistisessa tiedekunnassakin laboratoriotoita tehdään ainakin arkeologian opinnoissa.

Kuvio 17. Kuinka tärkeä merkitys laskuharjoituksilla on yleensä opinnoissasi

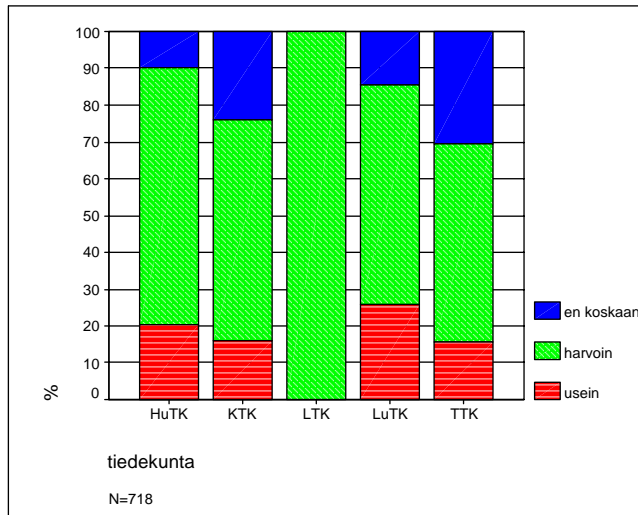
Laskuharjoitukset ovat 29 prosentin mielestä erittäin tärkeitä opinnoissa.

Kuvio 18. Kuinka tärkeä merkitys muilla opiskelutavoilla on yleensä opinnoissasi

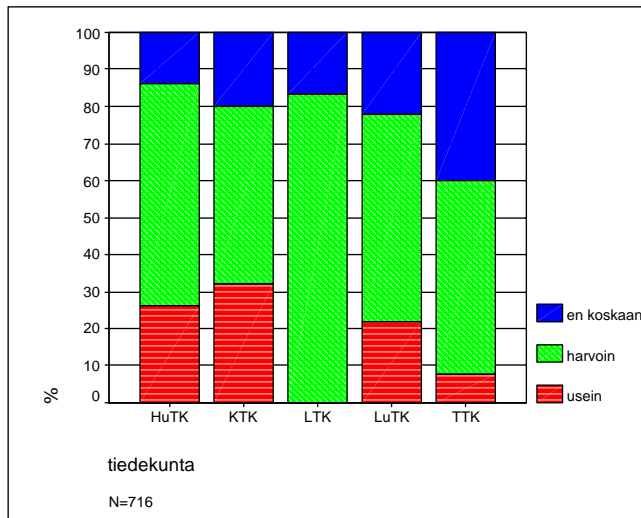
Muut opiskelutavat olivat 3 prosentille vastaajista erittäin tärkeitä. Muiksi opiskelutavoiksi mainittiin harjoitustyöt, seminaarit, vanhat tentit, opintopiiri, keskustelut, Internetin hyödyntäminen, työharjoittelu ja käytännön kokemus.

4.4. Muun kirjallisuuden/tietoaineiston käyttö

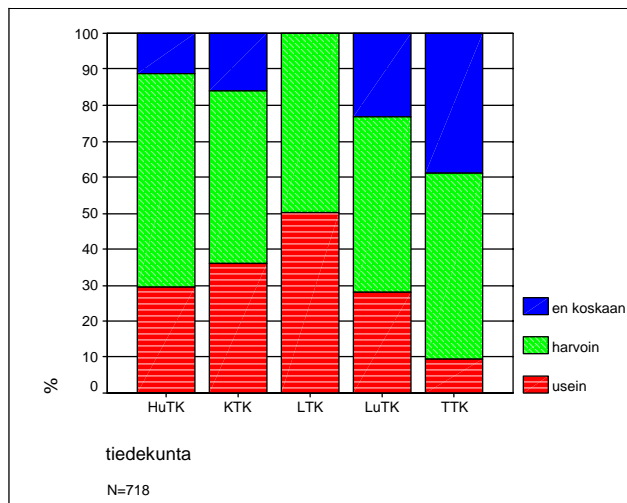
Kuvio 19. Käytätkö opinnoissasi opinto-oppaassa mainittua/suosittelua oheiskirjallisuutta

Opinto-oppaissa mainittua oheiskirjallisuutta ilmoitti käyttävänsä harvoin 59 prosenttia vastaajista ja ei koskaan 22 prosenttia. Mikäli oheiskirjallisuutta ei ole opinto-oppaassa mainittu niin sitä ei myöskään käytetä. Asia olisi pitänyt tarkistaa kysymyksellä. Helsingiläisten humanistien ja luonnontieteilijöiden vastaukset eivät juuri poikenneet oululaisten ilmoittamista.

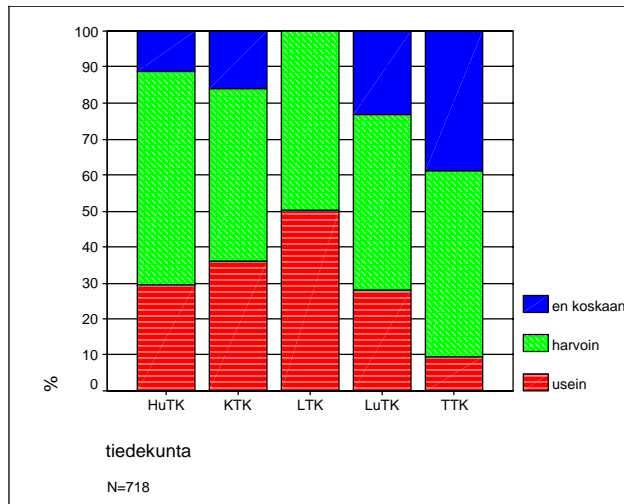
Kuvio 20. Käytätkö opinnoissasi lisäksi muuta kuin opinto-oppaassa mainittua tietokirjallisuutta

Muuta kuin opinto-oppaassa mainittua tietokirjallisuutta käytti usein 16 %, harvoin 54 % ja ei koskaan 29 %. Kysymys lienee ymmärretty liialti tenttimiseen liittyväksi, tarvitsevathan kaikki kirjallisuutta ainakin seminaari- ja harjoitustöissä tai viimeistään tutkielmaa tehdessään.

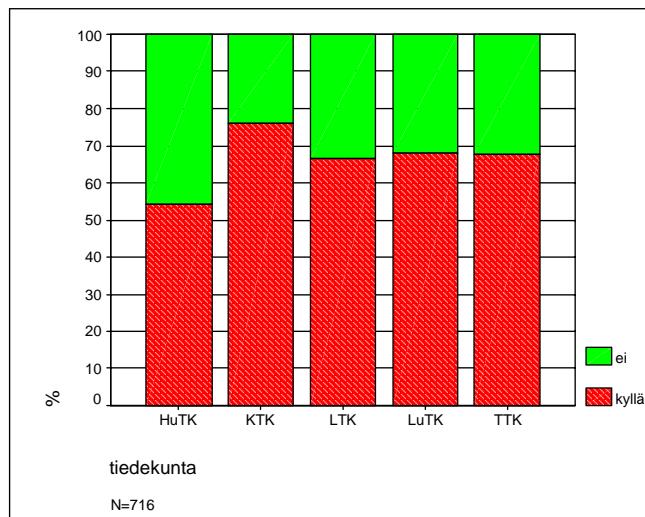
Kuvio 21. Käytätkö opinnoissasi lisäksi hakuteoksia/tietokantoja

28 % vastanneista ei käyttänyt koskaan hakuteoksia tai tietokantoja. Ahkerimpia käyttäjiä olivat humanistit. Voi olla, että www-tietokantoja ei mielletty kysymyksen tarkoittamiksi.

Kuvio 22. Käytätkö opinnoissasi lisäksi kaunokirjallisuutta

62 prosenttia ei käyttänyt koskaan kaunokirjallisuutta opinnoissaan. Humanisteille, joihin sisältyy kirjallisuuden opiskelijat, myös kaunokirjallisuuden käyttö opinnoissa oli muita tavallisempaa. TTK:ssa kaunokirjallisuutta on työtieteiden opintovaatimuksissa.

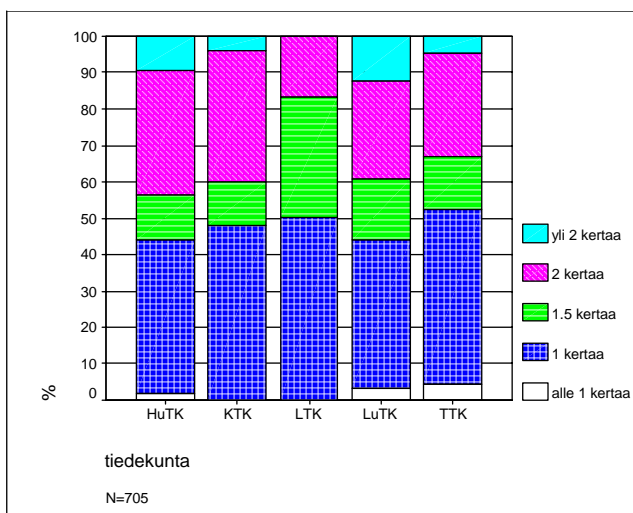

Kuvio 23. Oletko käyttänyt opiskelussasi www-verkkoaineistoja

65 % kaikista vastaajista ilmoitti käyttäneensä opiskelussaan verkkoaineistoja. Luonnontieteilijät ja TTK:n opiskelijat olivat hieman humanisteja innokkaampia verkossa kulkijoita. Oululaiset olivat jossain määrin innokkaampia verkkoaineistojen käyttäjiä kuin helsinkiläiset, joista noin puolet vastasi kysymykseen myöntävästi. Oululaisten suurempi aktiivisuus ilmeni myös vertailukelpoisten tiedekuntien kohdalla. Käytetty aineisto vaihteli luennoitsijoiden tekemistä opintopaketeista, luentorungoista, laskuharjoituksista ja vanhoista tenteistä yritysten kotisivuihin, lainsäädäntöön, tilastotietoihin ja kirjallisuuden klassikoihin. Voidaan todeta, että käytetty aineisto oli monipuolista, ja esimerkiksi tekniikan opiskelijat kertoivat löytäneensä verkosta monenlaista hyödyllistä informaatiota.

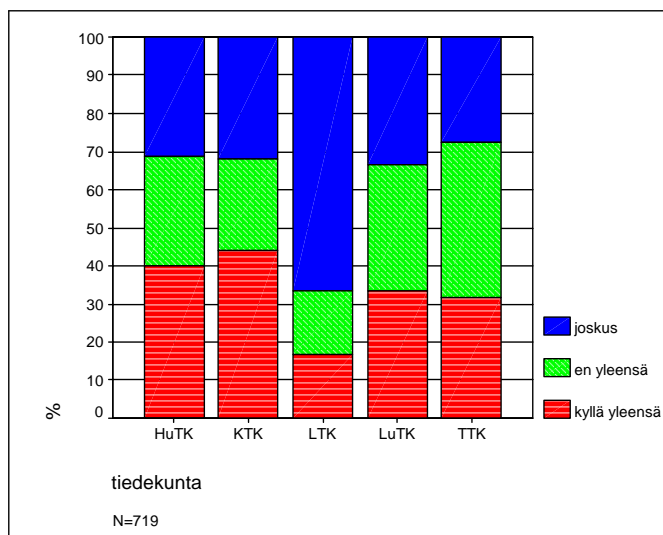
Opiskelijoilta kysyttiin myös kokemuksia verkkoaineiston käytöstä sekä mihin suuntaan nämä haluaisivat opetusta kehitettävän. Moni oli tiedostanut verkkoaineiston luotettavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät ongelmat. Liki 200 vastaajaa kiinnitti huomiota tiedonhaun ongelmiin Internetistä, ja monet toivoivatkin enemmän opetusta www-tiedonhausta. Jotkut kokivat myös hankalaksi kuvaruudulta lukemisen ja ihmettelivät, mitä hyötyä opiskelijalle on www-luentorungosta, kun sen käytännössä joutuu printtaamaan. Opetusta toivottiin myös kehitettävän interaktiivisemmaksi ja materiaalin päivityksiin haluttiin kiinnitettävän enemmän huomiota. Muutama opiskelija toivoi etäopiskelumahdollisuutta. Viidesosa vastanneista toivoi lisää kurssimateriaalia (luentorunkoja, laskuharjoituksia, vanhoja tenttejä, harjoituksia) verkkoon, toisaalta joukossa oli niitäkin, jotka eivät halunneet enempää www-pohjaista opintomateriaalia.

4.5. Opiskelutapa

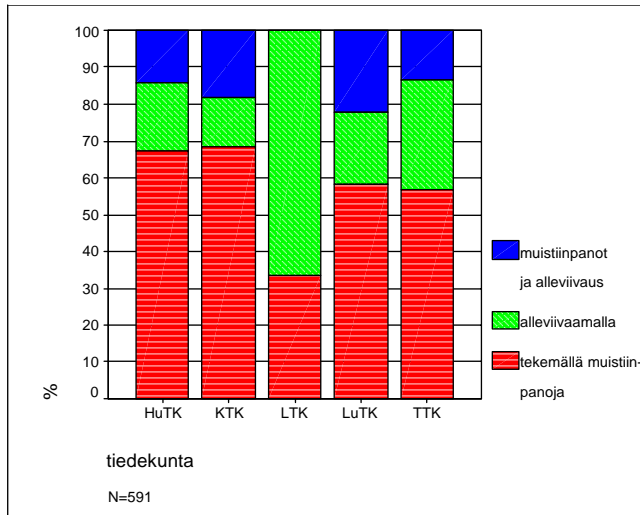
Kuvio 24. Montako kertaa keskimäärin luet kirjan tenttiin

Tavallisimmin (45 %) tenttikirja luetaan yhden kerran. Kaksi kertaa lukevia oli 30 %. Humanisteille oli tyypillisempää lukea kirja useaan kertaan kuin luonnontieteilijöille tai TTK:n opiskelijoille.

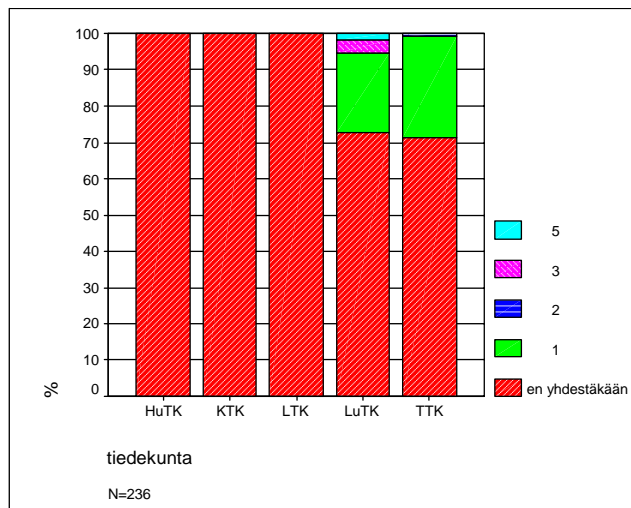
Kuvio 25. Teetkö itsellesi muistiinpanoja kirjasta

34 % vastanneista teki yleensä muistiinpanoja lukemistaan kurssikirjoista. Humanistien keskuudessa muistiinpanojen tekeminen on jossain määrin yleisempää kuin LuTK:n ja TTK:n opiskelijoiden keskuudessa.

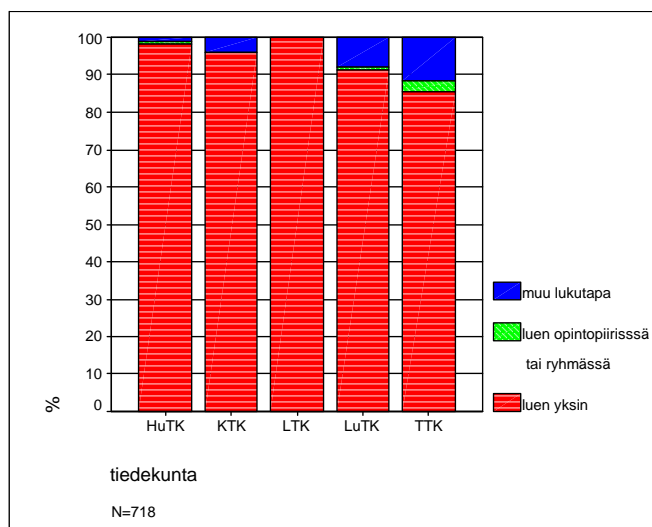
Kuvio 26. Millä tavoin poimit keskeiset kohdat tenttivistä kirjoista

Muistiinpanojen tekeminen tenttikirjoista on yleisin tapa poimia keskeiset kohdat opiskeltavasta aineistosta. Myös alleviivaus, minkä kirjaston kurssikirjoja selaamalla voi todeta, on suosittu tapa.

Kuvio 27. Monestako kirjasta ostit referaatin

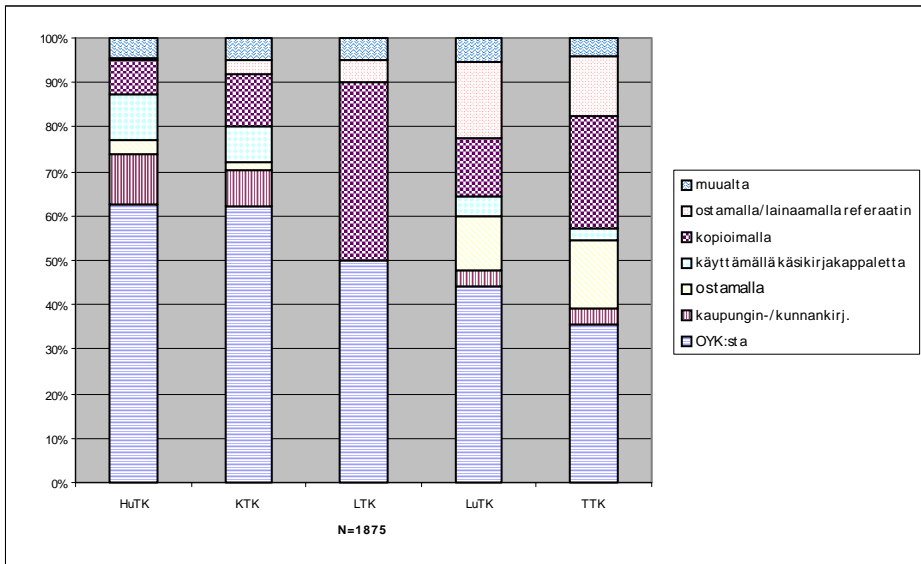
55 LuTK:n ja TTK:n opiskelijaa kertoi ostaneensa tenttikirjasta tehdyn referaatin ja 38 opiskelijaa oli saanut referaatin ilmaiseksi.

Kuvio 28. Luetko yksin vai opintopiirissä

Tavallisinta on lukea tenttikirjat yksin (89 % vastanneista). 13 opiskelijaa kertoi lukevansa ryhmässä tai opintopiirissä. Muuta lukutapaa ilmoitti käyttävänsä 59 opiskelijaa, muut tavat sisälsivät sekä yksin että ryhmässä lukemisen ja lukemisen jälkeen käytävän keskustelun tentittävästä aiheesta opiskelutoverien kanssa.

4.6. Tenttikirjan hankkiminen

Kuvio 29. Kurssikirjojen hankintapaikka

Opiskelijoilta kysyttiin, mistä he olivat hankkineet ko. tentissä vaadittavan kirjallisuuden. 45 % tentittävistä kirjoista hankittiin Oulun yliopiston kirjastosta. Humanistien kurssikirjallisuudesta 63 % saatiin OYK:sta. Seuraavaksi tärkeimmät hankintapaikat olivat kaupungin- tai kunnankirjasto (12 %) ja kirjaston käsikirjakappaleen käyttäminen (10 %). Luonnontieteilijöiden kurssikirjallisuudesta 44 % saatiin Oulun yliopiston kirjastosta, 17 % kirjallisuudesta korvattiin ostamalla/lainamalla referaatti tai pruju ja 13 % tarvitusta kirjallisuudesta kopioitiin. TTK:n tenttikirjallisuudesta 36 % hankittiin Oulun yliopiston kirjastosta, neljäsosa kopioitiin ja 15 % vaaditusta kirjallisuudesta ostettiin. Taloustieteiden tentin loppunmyydyt tenttikirjat heijastuvat myös kirjojen hankintapaikkaan (kopioiminen on ainoa vaihtoehto, mikäli kirjastossa on vain käsikirjakappale). Tenttikirjoista tehdyt tiivistelmät (referaatit/prujut) näyttivät olevan sekä LuTK:ssa että TTK:ssa tavanomaisia, kun taas HuTK:n opiskelijat eivät juurikaan maininneet referaatteja.

Merkillepantavaa on, miten paljon vähemmän suomalaiset yliopisto-opiskelijat ostavat kurssikirjoja kuin ruotsalaiset. Ruotsissa vuonna 1994 suoritetussa kyselyssä, jossa oli 1071 vastaajaa 9:ssä eri korkeakoulussa, liki 63 % ilmoitti ostavansa vähintään puolet kurssikirjallisuudesta (Tusen

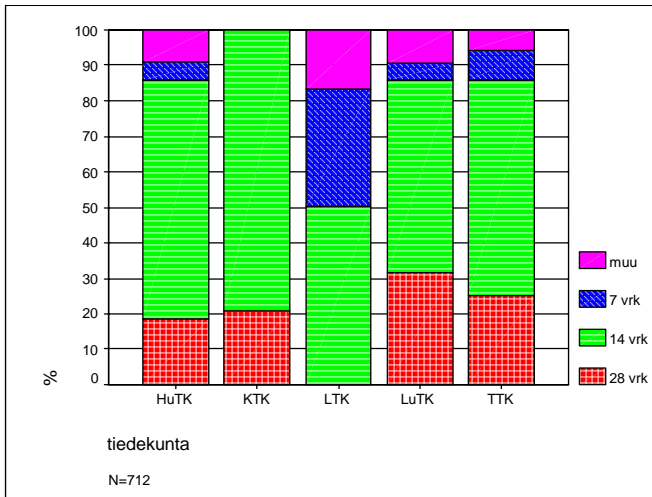
studenter 1996, bilaga, 7). Oulussa ostettiin parhaimmillaankin eli teknillisessä tiedekunnassa vain 15 % kurssikirjoista, ja kaikkiaan vain 11 %. 164 humanistiopiskelijaa oli ostanut yhteensä 13 kurssikirjaa ja 151 luonnontieteiden opiskelijaa yhteensä 46 kirjaa. Myös Helsingissä oli ostojen osuus vain 10 prosentin luokkaa. Innokkaimpia ostajia olivat siellä maattis-luonnontieteellisen tiedekunnan opiskelijat, jotka hankkivat suunnilleen neljänneksen kirjoistaan ostamalla.

Edellä kerrotun perusteella voidaan todeta, että suomalaisilla opiskelijoilla ei ole tapana kerätä oppiaineensa perusteoksia omaksi käsikirjastoksi, vaikka ammatissa toimimisen kannalta se olisi hyödyllistä. Johutuuko vähäinen ostaminen kirjojen kalleudesta vai opiskelijaperinteestä, olisi selvittämisen arvoinen asia.

Lähes puolet kurssikirjallisuudesta saatiin ajoissa Oulun yliopiston kirjastosta. Opiskelijat kokivat kurssikirjamäärän riittämättömäksi: suunnilleen neljäsosa vastaajista kertoi kohdanneensa ongelmia kirjojen saamisessa tenttiin, koska lainattavia kappaleita oli liian vähän tai varausjonot olivat ylettömän pitkiä. Kirjaston palvelukykyä rajoittaa myös se, että opintovaatimuksissa on loppuunmyytyjä kirjoja. Mm. taloustieteissä tentittiin opintojaksoa, jonka kolme kurssikirjaa ei ollut enää myynnissä.

Kysymykseen mitä seurauksia oli, kun ei saanut tenttikirjaa, vastasi 60 opiskelijaa. Osa tiesi jo etukäteen, että tentti ei mene läpi tai saa huonon arvosanan ja joutuu suorittamaan tentin uudelleen. Kirjapulan ratkaisuvaihtoehtoina oli käytetty kirjan ostamista ja kopiointia, muistiinpanojen lukemista tai tentissä vaadittavien tietojen hankkimista jostakin muusta teoksesta. Useat opiskelijat valittivat kopioinnin kalleutta ja ajanhukkaa, joka syntyy metsästettäessä kurssikirjoja jostakin muualta kuin yliopiston kirjastosta.

4.7. Kurssikirjallisuuden laina-aika

Kuvio 30. Sopiva kurssikirjallisuuden laina-aika

61 prosentin mielestä sopiva kurssikirjallisuuden laina-aika on 14 vuorokautta. Kirjastolle osoitetussa palautteessa toivottiin kirjaston kiinnittävän enemmän huomiota laina-ajan ylityksiin ja kirjojen kiertonopeuteen. Eräs opiskelija kiteytti tilanteen seuraavasti: "kurssikirjojen laina-aika on 2 viikkoa + 7 sakotonta päivää, käytännössä opiskelijat pitävät kirjoja myös nuo 7 päivää. Voisiko kiertoa jotenkin nopeuttaa?". Monet opiskelijat ovat huomanneet, että kirjan pitäminen yli laina-ajan lainauskieltoineen (45 mk + 5 mk/kirja) tulee edullisemmaksi kuin kirjan kopioiminen tai ostaminen.

4.8. Palaute Oulun yliopiston kirjaston toiminnasta

231 vastaajaa esitti palautetta Oulun yliopiston kirjaston palveluista ja kokoelmista. Yli puolessa vastauksista valitettiin liian vähäisestä kurssikirjamäärästä, johon liittyen esitettiin myös toiveita käytännössä lyhyemmästä laina-ajasta ja kirjojen nopeammasta kierrosta. Opiskelijat myös toivoivat enemmän yhteistyötä kirjaston ja luennoitsijoiden välille, jotta opinnoissa vaadittava kirjallisuus löytyisi kirjastosta. Palvelua sinänsä kiiteltiin erikseen.

5. Pohdintaa

Tutkimuksen tuloksilla on yleistä korkeakoulupedagogista mielenkiintoa, toisaalta ne antavat pohjaa kirjaston palvelujen kehittämiseksi.

Kirjojen merkitys yliopisto-opiskelussa on edelleen suuri. Opiskelijalle tenttikirjan puuttuminen merkitsee opintojen viivästymistä ja/tai vaadittavien asioiden puutteellista hallintaa. Kurssikirjallisuuden liian vähäinen määrä opiskelijamäärän nähden on näkynyt kirjaston käytännön työssä jatkuvina, välillä pitkinäkin, varausjonoina. 90-luvulla Oulun yliopistossa kurssikirjallisuuteen budjetoitu määräraha ei ole seurannut opiskelijamäärien kasvua. Kirjasto joutuu vastaamaan entistä suuremman opiskelijamäärän kurssikirjatarpeeseen entistä pienemmän määrärahan turvin.

Yleisluonnehdinta eri tiedekuntien opiskelijoiden opiskelutavoista:

Humanisti: opiskelee päätoimisesti (94 %), viidesosa käy töissä. Kirjat ovat tärkein opintomateriaali, 93 %:n mielestä kirjoilla on erittäin tärkeitä/tärkeitä merkitys opinnoissa. Luennoilla (85 %:n mukaan erittäin tärkeitä tai tärkeitä) ja luentomonisteilla (62 %:n mukaan erittäin tärkeä/tärkeä) ei ole aivan yhtä suuri merkitys. Ryhmä- ja laboratoriotöillä sekä laskuharjoituksilla ei ole humanistille suurta sijaa. Humanistit käyttävät oheiskirjallisuutta hieman enemmän kuin LuTK:n ja TTK:n opiskelijat. Verkkoaineistojen käyttäjinä he ovat hieman muiden tutkittujen tiedekuntien opiskelijoita harvemmin, kuitenkin yli puolet humanisteista oli käyttänyt Internetiä opinnoissaan. 44 % humanisteista lukee tenttikirjan kahteen tai useampaan kertaan.

Luonnontieteilijä: opiskelee päätoimisesti (97 %), työssäkäyviä on 27 prosenttia. Kirjat ovat opinnoissa merkittävässä asemassa, vaikkakaan eivät niin merkittävässä kuin humanisteilla. 74 % LuTK:n opiskelijoista piti kirjoja opinnoissa erittäin tärkeinä tai tärkeinä. Luonnontieteilijöiden joukossa oli eniten niitä, joille luennot olivat opinnoissa erittäin tärkeitä, ja 80 % heistä piti luentoja vähintään tärkeinä. Luentorungot ovat merkittävässä asemassa (81 %:lle erittäin tärkeitä/tärkeitä). Myös ryhmätöillä on muita tiedekuntia suurempi rooli. Oheiskirjallisuuden käytössä luonnontieteilijät jäävät vain vähän humanisteista jälkeen, eniten LuTK:n opiskelijat tarttuvat hakuteoksiin/tietokantoihin. 68 % on käyttänyt www-aineistoja opiskeluun. Kahdesti tai useamman kerran tenttikirjan lukevia on 39 %.

Teekkari: opiskelee päätoimisesti (87 %), työssäkäyviä on 32 %. Teekkareista 75 % piti kirjoja vähintään tärkeinä opinnoissa, mutta he arvioivat kirjat erittäin tärkeiksi hieman harvemmin kuin HuTK:n ja LuTK:n opiskelijat. Luennot eivät ole TTK:n opiskelijoille niin merkittäviä (erittäin

tärkeä merkitys 23 prosentille) kuin luentorungot ja -monisteet (erittäin tärkeä 50 prosentille). Laskuharjoitukset ja laboratoriotyöt ovat teekkarille tärkeitä. Muuta kuin tenttikirjallisuutta teekkarit käyttävät harvemmin kuin muut opiskelijaryhmät: tavallisimmin he käyttävät opinto-oppaissa mainittua oheiskirjallisuutta, jota TTK:n opinto-oppaasta löytyykin runsaasti. 68 % teekkareista on hyödyntänyt www-aineistoja opiskelussaan. Tenttikirjan kaksi tai useampaan kertaan lukevia on 33 %.

Oulussa ja Helsingissä saadut tulokset humanistien ja luonnontieteilijöiden opiskelutavoista olivat jokseenkin samanlaisia, mikä vahvistaa tulosten luotettavuutta. Toisaalta se osoittaa myös, että opetuskulttuurit ovat varsin yhteneväisiä kummassakin yliopistossa.

Kuvatun kaltainen kyselytutkimus paljastaa vain yleisiä piirteitä tiedekunnista ja yliopistoista. Eri oppiaineiden välillä saattaa olla melko suuria eroja esimerkiksi kirjallisuuden käyttötavoissa samassa tiedekunnassakin. Näiden erojen selvittämiseen saattaisi opettajien ja opiskelijoiden haastatteleminen olla parempi tapa.

Täysin selvää kuitenkin on, että painetulla kirjallisuudella on suomalaisessa yliopisto-opiskelussa erittäin keskeinen rooli. Tämä on syytä ottaa huomioon myös kirjastojen resursoinnissa, joka on huomattavasti heikentynyt 1990-luvulla. Verkkoaineistojen käyttö on jo varsin runsasta, mutta luonteeltaan vielä kuitenkin painettua kirjallisuutta täydentävää.

6. Lähteet

- Dahllöf, Urban & Parknäs, Lennart (1971). Korkeakouluopetuksen tavoitteet ja niiden asettaminen. – Korkeamman opetuksen käsikirja (toim. Karl-Georg Ahlström), s. 16–48. Hki: Otava.
- Didaktiikka ja opetussuunnittelu (1991). Toim. Jouko Kari. Porvoo: WSOY.
- Fitzgerald, P. J. (1968). The lecture: an arts view. – University teaching in transition (ed. by David Layton), s. 11–17. Edinburgh: Oliver & Boyd.
- Forster, C. G. F. (1968). Books in university teaching. – University teaching in transition (ed. by David Layton), s. 81–89. Edinburgh: Oliver & Boyd.
- Husén, Torsten (1971). Korkeakouluopetuksen muodot. – Korkeamman opetuksen käsikirja (toim. Karl-Georg Ahlström), s. 91–113. Hki: Otava.
- Karjalainen, Asko & Kempainen, Tiina (1994). Vaihtoehtoisia tenttikäytäntöjä. Oulu: Oulun yliopisto. (Korkeakoulupedagogiikan perusmateriaali 1.)
- Karjalainen, Asko & Kumpula, Hannakaisa (1994). Matkaopas tiedeyhteisöön. Oulu: Oulun yliopisto. (Korkeakoulupedagogiikan perusmateriaali 4.)
- Kekäle, Jouni (1994). Luento-opetuksen kehittäminen. Vähemmällä luennoimisella parempiin tuloksiin. Oulu: Oulun yliopisto. (Korkeakoulupedagogiikan perusmateriaali 2.)
- Kirk, Thomas G. (1974). Problems in library instruction in four-year colleges. – Educating the library user (ed. John Lubans), s. 83-103. New York: Bowker.
- Kuittinen, Matti (1994). Mitä luennoinnin sijaan. Malleja opiskelijan itsenäisen työskentelyn lisäämiseksi. Oulu: Oulun yliopisto. (Korkeakoulupedagogiikan perusmateriaali 3.)
- Laing, A. (1968). The art of lecturing. – University teaching in transition (ed. by David Layton), s. 18–34. Edinburgh: Oliver & Boyd.
- Mårtenson, Dick (1991). Problembaserad inlärning – en kunskapsöversikt. Stockholm: Karolinska institutet. (Karolinska institutet. Institutionen för medicinsk undervisning. Rapport 56.)
- Ottaway, A. K. C. (1968). Teaching small groups. – University teaching in transition (ed. by David Layton), s. 53–57. Edinburgh: Oliver & Boyd.
- Pois, Robert A. (1974). The lecture-textbook syndrome and library use. – Educating the library user (ed. John Lubans), s. 181–190. New York: Bowker.
- Savolainen, Mirja (1989). Tutkintovaatimusten muuttuminen vuosina 1967–1987. Helsinki: Opetusministeriö. (Korkeakouluneuvoston julkaisuja 9/1989.)
- Smith, Peter B. (1968). The small group as a teaching medium. – University teaching in transition (ed. by David Layton), s. 47–52. Edinburgh: Oliver & Boyd.
- Tusen studenter om biblioteket – vanor, attityder och krav (1996). Lars Höglund ym. Stockholm: Kungliga biblioteket. (Studenternas bibliotek 2.)
- University teaching in transition (1968). Ed. David Layton. Edinburgh: Oliver & Boyd.

- Venkula, Jaana (1988). Tietämisen taidot. Tieteelliseen toimintaan harjaantuminen yliopisto-opinnoissa. Hki: Gaudeamus.
- Viitala, Tuulikki (1991). Ymmärtävätkö yliopisto-opiskelijat lukemansa? Väitöskirja. Oulu: Oulun yliopisto. (Acta Universitatis Ouluensis. Series E. Scientiae rerum socialium 6.)
- Yliopisto-opetus (1995). Korkeakoulupedagogiikan haasteita. (Toim. Juhani Aaltonen & Markku Suortamo). Porvoo: WSOY.

Painamattomat lähteet:

- Kirja opiskeluprosessissa: raportti Helsingin yliopistossa keväällä 1999 tehdystä opiskelijakyselystä (1999). Helsingin yliopiston opiskelijakirjasto.
- Porra, Kati (1995). Kurssikirjallisuus Oulun yliopiston opintojen osana. Informaatiotutkimuksen pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto.

Liite: Kyselylomake

OULUN YLIOPISTON KIRJASTO
KIRJA OPISKELUPROSESSISSA-kysely.

Sukupuoli: nainen mies
 Monettako vuotta opiskelet? _____
 Ikäsi: _____
 Opiskeletko päätoimisesti osa-aikaisesti
 Oletko työssäkävynä? olen _____ tuntia viikossa
 en ole
 Tiedekuntasi: HuTK KTK LTK LuTK TTK

Mitä tenttiä olit suorittamassa? Aine, arvosana, opintokokonaisuus:

2. Opiskeletko tentittävää ainetta pääaineena
 sivuaineena

2 a. Kuinka tärkeä osuus eri opetus- ja oppimistavoilla on omassa opiskelussasi tässä suorituksessa: (1=ei merkitystä, 2=vähän merkitystä, 3= jonkin verran tärkeä, 4=tärkeä, 5= erittäin tärkeä, 6= en osaa sanoa)

Kirjat	1	2	3	4	5	6
Luennot (omat muistiinpanot)	1	2	3	4	5	6
Luentorungot/-monisteet	1	2	3	4	5	6
Ryhmätyöt	1	2	3	4	5	6
Laboratoriotyöt	1	2	3	4	5	6
Laskuharjoitukset	1	2	3	4	5	6
Muu? Mikä/mitkä?	1	2	3	4	5	6
_____	1	2	3	4	5	6
_____	1	2	3	4	5	6

2 b. Kuinka tärkeä merkitys eri opetus- ja oppimistavoilla on yleensä opinnoissasi:
 (1= ei merkitystä, 2= vähän merkitystä, 3= jonkin verran tärkeä, 4= tärkeä, 5 = erittäin tärkeä, 6= en osaa sanoa)

Kirjat	1	2	3	4	5	6
Luennot (omat muistiinpanot)	1	2	3	4	5	6
Luentorungot/-monisteet	1	2	3	4	5	6
Ryhmätyöt	1	2	3	4	5	6
Laboratoriotyöt	1	2	3	4	5	6
Laskuharjoitukset	1	2	3	4	5	6
Muu? Mikä/mitkä?	1	2	3	4	5	6
_____	1	2	3	4	5	6
_____	1	2	3	4	5	6

Käytätkö opinnoissasi myös muuta kuin tentittäväksi merkittyä kirjallisuutta?

	usein	harvoin	en koskaan
- oheiskirjallisuutta (opinto-op- paassa mainittua/suosittelua)	☐	☐	☐
- muuta kuin opinto-oppaassa mainittua tietokirjallisuutta	☐	☐	☐
- hakuteoksia/tietokantoja	☐	☐	☐
- kaunokirjallisuutta	☐	☐	☐

Verkkoaineisto (www, internet)

Oletko käyttänyt opiskelussasi www-verkkoaineistoja?

- kyllä
 en

Jos olet käyttänyt, niin kerro mitä: _____

Kokemuksesi www-verkkoaineiston käytöstä:

Millaisia etuja, millaisia ongelmia, mihin suuntaan haluaisit verkko-opetusta kehitettävän? _____

Tenttikirjallisuuden hankkiminen:

Montako kirjaa tenttimistäsi oli suomenkielisiä? _____
 Montako kirjaa tenttimistäsi oli ruotsinkielisiä? _____
 Montako kirjaa tenttimistäsi oli vieraskielisiä? _____

Mistä sait kirjat?:

Oulun yliopiston kirjastosta _____ kpl
 Kaupungin-/kunnankirjastosta _____ kpl
 Ostamalla _____ kpl
 Käyttämällä kirjaston käsikirjakappaletta _____ kpl
 Kopioimalla _____ kpl
 Ostamalla/lainaamalla referaatin/prujun _____ kpl
 Muualta, mistä? _____ kpl
 Kuinka monta suomenkielistä kirjaa jäi saamatta _____ kpl
 Kuinka monta ruotsinkielistä kirjaa jäi saamatta _____ kpl
 Kuinka monta vieraskielistä kirjaa jäi saamatta _____ kpl
 Mitä seurauksia oli, kun et saanut kirjaa/kirjoja?

Arvio Oulun yliopiston kirjaston toiminnasta:

Kuinka monta tarvitsemistasi kirjoista sait ajoissa Oulun yliopiston kirjastosta? _____ kpl

Montako kirjaa sait suoraan hyllystä? _____ kpl

Montako kirjaa sait varaamalla? _____ kpl

Jos oli ongelmia kirjojen saamisessa, millaisia? _____

Esitä toiveitasi Oulun yliopiston kirjaston toiminnalle: _____

Kurssikirjallisuuden laina-aika:

Sopiva kurssikirjallisuuden laina-aika on mielestäni:

28 vrk

14 vrk

7 vrk

muu, mikä? vrk

Opiskelutapa:

Kuinka monta kertaa keskimäärin luet kirjan tenttiin? _____ kertaa.

Teetkö itsellesi muistiinpanoja kirjasta?

kyllä yleensä

en yleensä

joskus

Poimitko keskeiset kohdat tentittävistä kirjoista?

tekemällä muistiinpanoja

alleviivaamalla

Kuinka monesta tämän tentin kirjasta ostit tai sait valmiin referaatin?

_____ kirjasta ostin referaatin

_____ kirjasta sain referaatin

Luetko yksin vai opintopiirissä?

luen yksin

luen opintopiirissä tai ryhmässä

muu lukutapa, mikä: _____

KIITOS VAIVANNÄÖSTÄSI!